

dosarul nr. 3ra-142/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (A. Paniș)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vl. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Țurcan Vladimir împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Țurcan Vladimir,

c o n s t a ț ă

La 04 ianuarie 2019 Țurcan Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că prin ordinul nr. 1026 din 14 decembrie 2007 a fost eliberat din serviciul militar prin contract, fiindu-i stabilită pensia la data de 20 decembrie 2007.

A menționat că în perioada iulie-decembrie 1980 a participat la acțiunile militare din Afganistan, pentru care a fost decorat cu distincția de stat a fostei URSS, ordinul nr. 3744339 din 24 noiembrie 1980 „Steaua Roșie”.

A susținut că conform art. 7 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, veterani de război sunt recunoscute persoanele participante la acțiunile de luptă din Afganistan, precum și la acțiunile de luptă pe teritoriile altor state, din rândul militarilor și angajaților civili ai armatei Sovietice, Flotei Maritime Militare, ai organelor securității de stat, colaboratorii organelor afacerilor interne ale fostei URSS, lucrători din aceste categorii, care au fost trimiși de organele puterii de stat ale fostei URSS în alte state și care au participat la acțiuni de luptă pe teritoriul acestora.

A mai susținut că în conformitate cu art. 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 533 din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei URSS, cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei URSS beneficiază de drepturile respective, prevăzute

pentru cetățenii Republicii Moldova. Iar, conform importanței, distincția de stat a fostei URSS, ordinul „Steaua Roșie”, se echivalează cu distincția de stat a Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”.

Conform art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, alocația nominală persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste li se stabilește 500 de lei.

Din aceste motive reclamantul a considerat că norma citată prevede expres dreptul său de a beneficia de alocația nominală în mărime de 500 de lei lunar ca persoană decorată cu distincție de stat a fostei URSS, ordinul „Steaua Roșie”, pentru merite deosebite față de stat.

La data de 14 decembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat în adresa reclamantului răspunsul la cererea prealabilă, prin care i-a fost refuzat în admiterea cerințelor.

A solicitat recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2700/18 din 14 decembrie 2018, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu data pensionării în mărime de 500 de lei lunar, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea a fost admisă parțial; a fost recunoscut ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2700/18 din 14 decembrie 2018; a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Țurcan Vladimir alocația nominală de stat în mărime de 500 de lei lunar, începând cu data de 20 decembrie 2007; a fost încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Țurcan Vladimir suma de 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă.

La 20 martie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 11 aprilie 2019 Vladimir Țurcan a declarat apel împotriva hotărârii din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând modificarea hotărârii cu dispunerea reparării prejudiciului moral.

Prin decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Casa Națională de Asigurări Sociale și de Țurcan Vladimir.

Instanța de apel a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia că reclamantul Țurcan Vladimir are dreptul la alocația nominală în mărime de 500 de lei pentru deținerea ordinului „Steaua Roșie”, reieșind din faptul că distincția de stat a fostei URSS – ordinul „Steaua Roșie”, a fost echivalată după importanță cu distincția de stat a Republicii Moldova – ordinul „Ștefan cel Mare”.

Or, conform art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, alocația nominală persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III, ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste li se stabilește 500 de lei.

Iar, conform pct. 19 al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1413 din 27.11.2003 cu privire la alocațiile nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, sumele alocației nominale neachitate la timp din vina organului care stabilește și plătește alocația, se plătesc retroactiv fără nicio limitare.

Curtea de Apel Chișinău a conchis asupra justeții concluziei instanței de fond de respingere a cerinței privind repararea prejudiciului moral, în contextul în care nu a fost probată temeinicia revendicărilor pretenției înaintate, precum și luându-se în considerare satisfacția echitabilă prin însăși admiterea acțiunii.

La 21 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat interpretarea eronată a legii materiale aplicabile la caz. În opinia recurente, intimatul beneficiază de alocație nominală pentru merite deosebite față de stat ca persoană decorată cu ordinul „Steaua Roșie”, conform art. 21 din Legea cu privire la veterani, cuantumul căreia constituie în prezent 100 de lei. Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a stabilit corect alocația lunară în mărime de 100 de lei pentru merite deosebite față de stat.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 02 octombrie 2019. Prin poșta electronică se confirmă transmiterea către recurentă a deciziei instanței de apel la data de 5 noiembrie. 2019. Prin urmare, recursul depus la 21 noiembrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2),(3),(4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru